

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ
ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Економічна теорія»

Чернюк Л.Г., Швець П.А.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації
щодо опрацювання курсових робіт з дисципліни для студентів спеціальності
«Менеджмент організацій» усіх форм навчання

Київ 2012

Чернюк Л.Г., Швець П.А.

Регіональна економіка: методичні рекомендації щодо опрацювання курсових робіт з дисципліни для студентів спеціальності «Менеджмент організацій» усіх форм навчання / Чернюк Л.Г., Швець П.А.. – К.: ДЕТУТ, 2012. – 24 с.

Методичні рекомендації охоплюють всі етапи виконання курсових робіт з дисципліни «Регіональна економіка»: вибір та обґрунтування теми; визначення мети, об'єкта, предмета та завдань дослідження; правила й рекомендації стосовно роботи з інформаційними та літературними джерелами; складання плану, підготовки та написання курсової роботи, правила її оформлення; основні правила й вимоги до захисту.

Методичні вказівки розглянуті та затверджені на засіданні кафедри (протокол № 8 від 14 лютого 2011 року) та на засіданні методичної комісії факультету (протокол № 4 від 22 лютого 2011 року).

Укладачі: **Чернюк Л.Г.** доктор економічних наук, професор,
Швець П.А., кандидат економічних наук, доцент

Рецензенти: **Т.А. Заяць**, доктор економічних наук, професор, зав.
відділом ДУ «Інститут демографії та соціальних
досліджень Національної академії наук України»

О.М. Ярош, кандидат економічних наук, доцент кафедри
«Економічна теорія» Державного економіко-
технологічного університету транспорту

Зміст

<i>Вступ</i>	4
1. Мета і завдання курсової роботи.....	5
2. Основні етапи виконання курсової роботи.....	6
3. Вибір напрямку дослідження і теми курсової роботи, обґрунтування її актуальності.....	6
4. Формування мети, визначення завдань, об'єкта і предмета дослідження.....	7
5. Використання літературних джерел і вибір необхідного матеріалу....	8
6. Складання плану курсової роботи, опрацювання статистичного матеріалу.....	9
7. Оформлення курсової роботи. Основні вимоги до її змісту.....	11
8. Структура курсової роботи та оформлення тексту.....	11
9. Захист курсової роботи.....	15
10. Тематика курсових робіт.....	15
<i>Список літератури</i>	21

Вступ

Ефективність функціонування економіки України значною мірою визначається якістю взаємодії її структурних сегментів. Кількісні та якісні зміни визначаються при аналізі галузевої, територіальної та управлінської складових функціональної структури економіки. Регіональний аспект є інтегруючим, оскільки саме в регіонах створюються передумови для сталого економічного зростання держави в цілому. Першочерговим завданням на шляху регіональної інтеграції України є дотримання при реформуванні господарського механізму принципу розширення міжрегіональної взаємодії на ринках товарів, послуг, капіталів і праці.

Виконання всього різноманіття завдань, що постають на шляху інтеграції регіонів у єдиний економічний і гуманітарний простір держави потребує оцінки регіонального потенціалу, діючого господарського механізму та особливостей їх економічного і соціального розвитку. Підготовку спеціалістів «Менеджмент організацій» з цих питань і забезпечує дисципліна «Регіональна економіка».

Регіональна економіка – галузь економічної науки, що вивчає сукупність економічних і соціальних факторів і явищ, що обумовлюють формування й розвиток продуктивних сил і соціальних процесів у регіональній системі країни й кожному регіоні. Метою даної дисципліни є формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, а також економічних знань, мислення та свідомості менеджерів.

Значне коло питань, що потребують детального розгляду, необхідність більш глибокого вивчення та закріплення теоретичних знань та практичних навиків зумовлюють потребу у виконанні студентами, які вивчають дисципліну «Регіональна економіка», курсової роботи, рівень підготовки якої значною мірою свідчить про ступінь засвоєння студентом здобутих знань, його грамотність, загальну культуру та ерудицію.

1. Мета і завдання курсової роботи

Загальна мета виконання курсової роботи з дисципліни «Регіональна економіка» – на основі наукового та творчого підходів глибоко вивчити один з конкретних аспектів теорії і практики розвитку регіональних соціально-економічних систем, оволодіти методами наукового дослідження.

У процесі виконання курсової роботи студенти розвивають і вдосконалюють такі навички та вміння:

- самостійно формулювати проблему дослідження;
- визначати мету, основні завдання, предмет, об'єкт дослідження;
- здійснювати пошук і добір потрібної інформації;
- аналізувати економічний розвиток та територіальну організацію регіону будь-якого таксономічного рангу чи галузі виробництва;
- логічно і аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції, робити висновки;
- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (робити наукові повідомлення, відповідати на запитання, відстоювати свою точку зору тощо).

Курсова робота виконується за одним із запропонованих варіантів тем. Вибір теми здійснюється студентом за згодою викладача і з урахуванням наукових інтересів студента, можливостей його наукового пошуку.

Курсова робота в завершеному вигляді є самостійним науковим дослідженням студента із вибраної теми, містить у собі постановку проблеми, її аналіз і розробку напрямів вирішення.

При виконанні курсової роботи студенти набувають навиків самостійної роботи з науковими й інформативними джерелами, підбирають необхідні для вивчення вибраної теми матеріали із наявних літературних джерел, вивчають, систематизують, узагальнюють їх і на основі аналізу формують висновки, логічно і послідовно викладаючи матеріал.

У ході підготовки курсової роботи студенти вчаться глибоко аналізувати економіку регіональних господарських систем, територіальну організацію продуктивних сил, засвоювати основні методи аналізу, визначати виважені пріоритети у відповідній сфері економіки, галузі чи регіоні, аргументувати висновки із проблеми, яку досліджують.

При виконанні курсової роботи потрібно враховувати соціально-економічні зміни, які відбуваються в нашому суспільстві на сучасному етапі, нові підходи в регіональній економіці, розвитку продуктивних сил, управлінні суспільним виробництвом. Ці зміни зумовлюють необхідність акцентування уваги на питаннях підвищення ефективності розвитку регіональних соціально-

економічних систем, раціоналізації територіальної організації господарства, удосконаленні розвитку продуктивних сил, оптимізації зовнішньоекономічних зв'язків.

Мета цієї методичної розробки – допомогти студентам у написанні та оформленні курсової роботи. В основу покладено вимоги нормативних документів (державних стандартів) щодо оформлення складових роботи, а також використано рекомендації, що містяться в різних довідкових матеріалах.

2. Основні етапи виконання курсової роботи

Написання та захист курсової роботи є одним із основних різновидів індивідуальної роботи студентів. Існує типова схема її виконання, дотримання якої поліпшує організацію праці та підвищує результативність роботи. Основні етапи такі:

1. Вибір напрямку дослідження і теми курсової роботи, обґрунтування її актуальності.

2. Визначення мети, завдань і об'єкта дослідження.

3. Аналітичний огляд вітчизняної і зарубіжної літератури стосовно вибраної теми курсової роботи.

4. Складання розгорнутого плану роботи, який повинен містити вступ, основну частину, заключну і список використаної літератури, інколи додатки (таблиці, діаграми, графіки, картосхеми).

5. Розробка та написання основної (аналітично- і розрахунково-дослідницької) частини, яка повинна включати два - три розділи. В ній визначається предмет, об'єкт та завдання, обґрунтовується вибір методів дослідження, аналізується (аналітичний огляд) література на дану тему, характеризується сучасний стан розвитку вибраного об'єкта (розрахунково-дослідницька частина).

6. Заключна частина роботи – повинна містити визначення проблем, причин, що їх зумовили, напрями їх подолання та перспективного розвитку досліджуваного об'єкта, загальні висновки.

У списку літератури повинні бути в наявності всі джерела і публікації, які були використані при підготовці курсової роботи.

3. Вибір напрямку дослідження і теми курсової роботи, обґрунтування її актуальності

Вибір напрямку і теми курсової роботи здійснюється студентом самостійно відповідно до запропонованої тематики, що наводиться в

методичних вказівок, з урахуванням професійної спрямованості, освітніх потреб особистості, початкових навичок дослідницької роботи. У виборі теми курсової роботи застосовують такі прийоми:

- перегляд систематичних каталогів, пошук і попереднє ознайомлення зі спеціальною літературою: монографіями, збірниками доповідей на конференціях, збірниками статей наукових праць тощо;
- ознайомлення з проблематикою статей періодичних видань, передусім загальноекономічного профілю: «Економіка України», «Економіст», «Вопросы экономики», а також «Регіональна економіка», «Розміщення продуктивних сил», «Проблемы теории и практики управления» тощо;
- опрацювання інформаційних видань: бібліографічних і оглядових.

Особливий різновид бібліографій – ретроспективні – розміщені в монографіях та інших публікаціях. Вони економлять час дослідника і дозволяють проаналізувати основні джерела безпосередньо, без додаткових бібліографічних пошуків.

«Актуальність» у перекладі з латинської означає важливість, практичну значущість розглянутої проблеми. Курсова робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам розвитку економіки регіонів, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для розуміння суті та структури функціонально-галузевих і територіальних зрушень в господарствах регіонів, ефективності просторового розташування об'єктів господарювання, їх пропорційного і збалансованого розвитку, а також розуміння основ державної регіональної політики.

Актуальність теми – це ступінь її важливості в даний момент часу і в даній ситуації для вирішення поставленої проблеми. Проблема виникає тоді, коли наявних знань не вистачає для рішення нових завдань пізнання. Завдання студента – описати сутність проблемної ситуації, з чого і впливатиме актуальність теми. Як правило, цей фрагмент дослідження подається у вступі до курсової роботи, і те, як автор зумів вибрати тему, наскільки вірно він розуміє та оцінює її з точки зору своєчасності та практичної значимості, характеризує його зрілість, а також спеціальну підготовленість.

4. Формування мети, визначення завдань, об'єкта і предмета дослідження

Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладу. Правильне визначення мети роботи дасть можливість студенту відокремити в ній основний напрямок дослідження,

упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Мета курсової роботи визначає загальну стратегію і конкретний напрямок дослідження. Формування мети супроводжується визначенням конкретних завдань, які передбачається вирішити відповідно до мети. Опис вирішення поставлених завдань повинен складати зміст основних розділів курсової роботи, часто вони співзвучні з назвами відповідних розділів та підрозділів.

Мета курсової роботи має бути тісно пов'язана з її темою. Щоб правильно сформулювати об'єкт та предмет дослідження, слід пам'ятати, що вони, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове:

предмет – це проблема, наукові засади становлення та формування, становлення розвитку об'єкта;

об'єкт – це процес функціонування і територіальна структура об'єктів конкретної сфери (галузь, підприємство, регіон), особливості якої встановлюються, описуються, вивчаються.

Керівник направляє студента, допомагає йому оцінити можливі варіанти рішень, але вибір рішень – це завдання студента. Він, як автор роботи, відповідає за прийняті рішення, за правильність отриманих результатів, вірогідність поданої інформації.

5. Використання літературних джерел і вибір потрібного матеріалу

Літературні джерела – це підручники, навчальні посібники, спеціальні монографії, статті, статистичні довідники, за допомогою яких студент знайомиться з проблематикою стосовно теми курсової роботи. Ознайомлення з літературними джерелами є важливим етапом у роботі над вибраною темою. При написанні курсової роботи окрім спеціальної літератури по регіональній економіці, розміщенню продуктивних сил, економічній географії доцільним є використання матеріалів і положень інших дисциплін – економічної теорії, економіки і географії транспорту, соціальної географії, економіки природокористування, економічної історії, прогнозування соціально-економічних процесів, макроекономіки, мікроекономіки, політичної економії, зовнішньоекономічної діяльності.

При підборі літератури стосовно проблем регіональної економіки необхідно навчитися користуватись каталогом бібліотек та бібліотечними вказівками, зокрема: «Реферативними журналами», «Літописами газетних статей», «Літописами журнальних статей». У них у різних обсягах подаються

довідки про всі книжки, що вийшли за останній час, про статті, опубліковані в журналах і газетах.

Для використання необхідного статистичного матеріалу при написанні курсової роботи варто користуватись щорічними статистичними довідниками, найбільш доступними джерелами інформації.

Послідовність вивчення літератури із вибраної теми має бути такою: спочатку більш загальні джерела, на підставі яких можна скласти уявлення про комплекс основних питань проблеми, а потім – вузькоспеціалізовані, що поглиблено розкривають окремі аспекти, деталі. Доцільно керуватись при цьому традиційною логікою вивчення літературних джерел, а саме:

- загальне ознайомлення з публікацією в цілому за її змістом;
- побіжний перегляд всього змісту;
- читання тексту послідовно або вибірково – певної частини;
- виписування (копіювання) матеріалів, що мають пряме відношення до теми;
- критична оцінка вибраного, його переосмислення;
- формування відповідного фрагмента тексту курсової роботи.

При вивченні літератури слід зразу ж систематизувати вибраний матеріал згідно з метою його використання: дослівне запозичення цитати – для підтвердження окремих положень; описи результатів досліджень, проведених іншими авторами, – для поглиблення аргументованості тощо. Така систематизація вимагає сумлінного оформлення виписок, щоб уникнути повторних пошуків у процесі формування тексту роботи, оформлення посилань і списку літератури.

6. Складання плану курсової роботи, опрацювання статистичного матеріалу

Під планом курсової роботи розуміють відображення її структури, порядок компонування і взаємозв'язок окремих частин. План курсової роботи складається після вибору теми, але після попереднього ознайомлення студента з літературними джерелами. План повинен бути логічно витриманим, послідовним, вмещувати в собі коло окреслених питань, які будуть розглядатись при розкритті теми, з виділенням основних питань, яким підпорядковуються всі останні. Важливо обґрунтувати і визначити головну ідею курсової роботи, а також розробити шляхи її реалізації. План якраз повинен служити реалізації головної ідеї, концепції роботи. План курсової роботи погоджується і затверджується науковим керівником.

Орієнтовна схема (структура) курсової роботи дослідження економічного району чи області:

Вступ

Розділ 1. Місце і роль регіону в республіканському поділі праці

1.1. Економіко-географічне положення

1.2. Природні умови і ресурси, їх господарська оцінка

1.3. Населення, трудові ресурси, зайнятість

Розділ 2. Характеристика господарства регіону

2.1. Промисловість

2.2. Сільське господарство

2.3. Транспортне забезпечення розвитку регіону

2.4. Сфера обслуговування населення

Розділ 3. Сучасні проблеми та перспективи розвитку регіону

3.1. Проблеми соціального та економічного розвитку регіону та шляхи їх подолання

3.2. Перспективні напрями соціально-економічного розвитку регіону

Висновки

Список використаних джерел

При опрацюванні літературних джерел доцільно робити необхідні виписки на окремих листках, причому з одного боку. На виписках обов'язково вказувати вихідні дані книжки чи статті, які використовуються в роботі – повна назва, прізвище та ініціали автора, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо витяг з книжки чи статті використовується в курсовій роботі повністю, у вигляді цитати, то запис роблять дослівно, беруть в лапки і вказують джерело і сторінку.

Окремі листки чи картки з виписками далі групують за розділами курсової роботи.

Розробку статистичних матеріалів проводять на основі використання методів їх аналізу, застосовуючи основні прийоми – узагальнення, порівняння, структуризацію, індекси.

Джерелами збору і систематизації значного обсягу фактичної інформації можуть бути: офіційні довідки, оприлюднені звіти та аналітичні огляди періодичних видань, внутрішня звітність підприємств і галузей, регіонів різного рангу.

Для забезпечення достовірності вихідної інформації слід вибирати останні дані, вибрати найавторитетніші джерела, а в тексті роботи точно вказати, звідки взяті матеріали.

До збору первинної інформації слід попередньо підготуватись, уяснивши, яка саме інформація є необхідною. Варто продумати робочі варіанти форм таблиць, щоб отримана інформація зразу набувала систематизованого вигляду.

7. Оформлення курсової роботи. Основні вимоги до її змісту

Курсову роботу студент виконує самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення. Курсова робота оформлюється на стандартних листах білого паперу (формат 210 x 297 мм – А4). Загальний обсяг роботи (текстова частина) повинен становити 25-30 сторінок.

У вступі до курсової роботи має бути обґрунтована актуальність обраної теми, її наукове та практичне значення, коротко охарактеризовані зміст проблеми та завдання роботи, визначені об'єкт, предмет, методи та інформаційна база дослідження.

Зміст роботи повинен відповідати таким вимогам:

1. У результаті написання курсової роботи необхідно відповісти на питання – як розвиватиметься господарство регіону, як розвиватиметься і розміщуватиметься галузь виробництва, а також обов'язково з'ясувати, чому склалась така ситуація, чим обумовлена специфіка галузевої і територіальної структури, охарактеризувати умови і конкретні причини виявлених проблем.

2. Важливою вимогою є необхідність оцінки природних умов і сировинних ресурсів з точки зору їх господарського використання, характеру і особливостей їх територіальної дислокації, встановлення ступеня і рівня комплексності їх використання, оцінки доцільності збільшення обсягу споживання, визначення оптимальних шляхів наближення їх до споживача.

3. Характеристика досліджуваного процесу чи явища (господарства, регіону, галузі промисловості, виду транспорту) повинна базуватись на найновіших статистичних даних.

4. Економічну характеристику обраного об'єкта необхідно завершити аналізом основних проблем розвитку та шляхів їх вирішення.

5. Виклад змісту розділів курсової роботи повинен бути послідовним, логічним, без суперечностей і повторень.

6. Висновки і узагальнення, а також пропозиції повинні бути аргументовані з урахуванням економічних змін і реформ сучасного стану.

7. Обов'язковою умовою виконання курсової роботи є самостійне висвітлення питань обраної теми.

8. Структура курсової роботи та оформлення тексту

Рекомендується така структура курсової роботи:

1. *Титульна сторінка*, оформлення якої наводиться далі.
2. *Зміст* курсової роботи, де вказується заголовки розділів (підрозділів) та сторінки, на яких вони розміщені.

Зразок оформлення титульного листа:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТРАНСПОРТУ

Кафедра економічної теорії

**Курсова робота
із дисципліни «Регіональна економіка»**

назва теми

Науковий керівник:

_____ науковий ступінь, вчене звання, П.І.П.

наукового керівника

Виконав студент I курсу

спеціальності _____,
назва

_____ № підгрупи, форма навчання

_____ підпис

_____ П.І.П.

Шифр: _____

Рік вступу, спец., № в зал. книж.

Київ 201_

3. *Вступ*, де розкриваються актуальність та практичне значення добраної теми, мета і основні завдання, предмет і об'єкт дослідження, структура курсової роботи, визначаються джерела інформації.

4. *Основна частина*, що складається з трьох-п'яти основних розділів, які, у свою чергу, можуть поділятися на два-три підрозділи і за змістом повинні відповідати направленості теми, підпорядковуватися основній меті та завданням, бути органічно взаємопов'язаними, мати приблизно однаковий обсяг.

5. *Висновки* з викладом прогнозних параметрів об'єкта досліджень у перспективі.

6. *Додатки*, до яких слід включати допоміжні матеріали (таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації, схеми допоміжного характеру тощо). Кожний додаток починається з нової сторінки, у правому верхньому куті пишуть слово «Додаток». Додаток повинен мати тематичний заголовок. Якщо в курсовій роботі міститься кілька додатків, їх послідовно нумерують великими українськими літерами (наприклад: «Додаток А»). Сторінки в додатках нумерують у межах одного додатка. Посилання на додатки в текстовій частині роботи є обов'язковими.

7. *Список використаних джерел*, який розміщують у кінці роботи в алфавітному порядку в такій послідовності:

- закони, нормативні акти та положення державного значення;
- літературні та наукові джерела;
- матеріали періодичних видань.

У літературних і наукових джерелах вказують прізвище, ініціали автора, повну назву книги, місце видання, видавництво, рік видання.

Для статей, що опубліковані в періодичній пресі, зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу чи дату виходу газети.

Оформлення курсової роботи здійснюється згідно з вимогами ГОСТ 2.105 – 95 ЄСКД.

Курсова робота має бути написаною від руки або віддрукована чітко, охайно, без помарок та виправлень. Текст роботи треба розміщувати тільки з одного боку аркуша на білому папері формату А4, залишаючи поля зліва не менше 20 мм, справа, зверху та знизу – не менше 5 мм.

Викладення тексту кожного розділу та підрозділу, а також вступу та висновків слід починати з нової сторінки. Відстань між заголовками та текстом не повинна перевищувати 20 мм.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Розділи позначаються порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3), підрозділи позначаються номером розділу та підрозділу через крапку (1.1, 1.2 або 2.1, 2.3, 2.4 тощо).

Нумерація сторінок курсової роботи має бути наскрізною: номер сторінки проставляється арабськими цифрами у правому нижньому куті, але на титульному аркуші (перша сторінка курсової роботи) номер проставляти не слід.

Цифровий матеріал, який студент вважає за доцільне вмістити у текст курсової роботи, як правило, подається у табличній формі. Кожна таблиця повинна мати заголовок (найменування), що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється таким чином: зліва над заголовком з прописної букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер (знак «№» перед цифрою не ставиться). Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в даному розділі. Наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу.

При оформленні таблиць слід дотримуватись певних правил. Зокрема, графи таблиці нумерують у тих випадках, коли у тексті є на них посилання або у разі переносу таблиці та її продовження на наступній сторінці (у цьому випадку в правому верхньому куті сторінки пишуть «Продовження табл.» і ставлять той самий порядковий номер; не повторюючи заголовку таблиці та найменування граф, вказують номери граф і продовжують таблицю).

Якщо всі показники, вміщені в таблиці, мають одну й ту саму одиницю виміру, то її виносять у заголовок таблиці. Якщо використовуються показники з різними одиницями виміру, то у відповідних графах або рядках таблиці одиниці виміру наводять окремо.

Таблицю вміщують у тексті курсової роботи після першого посилання на неї. Розрахункові таблиці, що мають великий обсяг, не рекомендується вміщувати в тексті основної частини, доцільніше винести їх у додатки, але з обов'язковим посиланням на них у тексті.

Посилання в тексті мають бути на всі таблиці. Вміщувати у курсову роботу таблиці, що не мають заголовків, нумерації, або на які відсутні посилання у тексті, не дозволяється.

Ілюстративний матеріал у формі схем, картосхем, діаграм, графіків тощо, вміщений у основну частину роботи, оформляється таким чином: знизу під ілюстрацією з прописної букви пишуть «Рисунок», проставляють порядковий номер, ставлять крапку (знак «№» перед цифрою не ставиться). Далі, продовжуючи той самий рядок, з великої літери вписують назву рисунка, яка повинна відображати його зміст.

Номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка у даному розділі (наприклад: Рисунок 2.1 – перший рисунок другого розділу).

У тексті обов'язково мають бути зроблені посилання на джерела, з яких була запозичена будь-яка статистична інформація, рисунки, таблиці, а також цитати, що їх наведено в курсовій роботі. Посилання на першоджерела можна здійснювати у виносках, що роблять знизу під текстом на відповідній сторінці (у виносках вказують: прізвище та ініціали автора, найменування джерела, видавництво, рік видання).

Оформлена у відповідності до сформульованих вимог та повністю укомплектована курсова робота повинна бути переплетена (зброшурована).

9. Захист курсової роботи

Курсову роботу студент захищає у присутності навчальної групи. Тези доповіді готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною і тривати 5 – 8 хвилин.

У доповіді необхідно:

- назвати тему курсової роботи, показати її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів. Під час захисту оцінюються: якість виконаної студентом курсової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати практичну діяльність організації, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та проставляються в заліковій відомості навчальної групи та заліковій книжці студента. У разі незадовільної оцінки курсову роботу необхідно допрацювати або виконати нову з іншої теми.

10. Тематика курсових робіт

Тематика курсових робіт вміщує в собі теми п'яти блоків залежно від об'єкта дослідження: 1) теми, що стосуються теоретичних положень регіональної економіки (теми 1–14); 2) теми стосовно розвитку продуктивних

сил економічного району України (теми 15-23); 3) теми, присвячені аналізу територіальної організації однієї із залізниць і її взаємодії з іншими видами транспорту (теми 24-29); 4) теми, в яких аналізуються розвиток і розміщення відповідної конкретної галузі господарства (теми 30-44); 5) теми, що стосуються вивчення загальних проблем (макрорівня, екології) (теми 45-54); 6) теми, спрямовані на економіко-географічну характеристику господарства обласного регіону (теми 55-80).

Якщо перші п'ять блоків тем курсових робіт розраховані на студентів очної форми навчання, то теми шостого блоку – для студентів заочної форми навчання.

Тематика курсових робіт із дисципліни «Регіональна економіка»

І блок

1. Регіональна економіка як складова економічної науки.
2. Наукові основи розвитку і розміщення продуктивних сил України.
3. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.
4. Сучасні процеси регіоналізації і глобалізації та їх вплив на економіку України.
5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.
6. Основні тенденції розвитку продуктивних сил в сучасній світовій економіці.
7. Розвиток продуктивних сил в системі ринкової економіки.
8. Проблеми розвитку продуктивних сил України в процесі формування ринкової економіки.
9. Економічна концепція розвитку національної економіки і принципи розвитку продуктивних сил України.
10. Принципи комплексності та ефективного розміщення виробництва.
11. Чинники, що впливають на регіональний розвиток.
12. Науково-технічний прогрес і виробничий потенціал національної економіки.
13. Науковий потенціал в системі регіональної економіки.
14. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

II блок

15. Економічне районування та територіальна організація господарства.
16. Розвиток продуктивних сил Донецького району (Луганська і Донецька області) і характеристика Донецької залізниці.

17. Розвиток продуктивних сил Придніпровського району (Дніпропетровська, Запорізька і Кіровоградська області) і характеристика Придніпровської залізниці.

18. Розвиток продуктивних сил Східного району (Харківська, Полтавська і Сумська області) і характеристика Південної залізниці.

19. Розвиток продуктивних сил Поліського району (Волинська, Рівненська, Житомирська, Чернігівська області) і характеристика Південно-Західної залізниці.

20. Розвиток продуктивних сил Південного району (Миколаївська, Одеська, Херсонська області, Автономна Республіка Крим) і характеристика Придніпровської залізниці.

21. Розвиток продуктивних сил Карпатського району (Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська і Чернівецька області) і характеристика Львівської залізниці.

22. Розвиток продуктивних сил Центрального району (Київська і Черкаська області) і характеристика Одеської та Південно-Західної залізниці.

23. Розвиток продуктивних сил Подільського району (Вінницька, Тернопільська, Хмельницька області) і характеристика Південно-Західної залізниці.

III блок

24. Територіальна організація Південної залізниці та її взаємодія з іншими видами транспорту.

25. Територіальна організація Південно-Західної залізниці та її взаємодія з іншими видами транспорту.

26. Територіальна організація Львівської залізниці та її взаємодія з іншими видами транспорту.

27. Територіальна організація Придніпровської залізниці та її взаємодія з іншими видами транспорту.

28. Територіальна організація Одеської залізниці і її взаємодія з іншими видами транспорту.

29. Територіальна організація Донецької залізниці і її взаємодія з іншими видами транспорту.

IV блок

30. Господарський комплекс України, його структура та трансформація в ринкових умовах.

31. Природний та трудовий потенціал України.

32. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

33. Розвиток і розміщення вугільної промисловості України і перевезення вугілля по залізницях.

34. Розвиток і розміщення металургійної промисловості України і перевезення сировини, палива і металу по залізницях.

35. Розвиток і розміщення хімічної промисловості України і перевезення сировини та готової продукції по залізницях.

36. Розвиток і розміщення електроенергетики України та перевезення палива по залізницях.

37. Розвиток і розміщення галузей машинобудівного комплексу України та перевезення продукції по залізницях.

38. Розвиток і розміщення основних сфер агропромислового комплексу України та роль залізниць у перевезеннях продовольчої продукції.

39. Розвиток і розміщення сільського господарства України та роль транспорту в перевезеннях сільськогосподарської продукції (залізничний транспорт).

40. Розміщення галузей харчової промисловості України та роль залізничного транспорту в перевезеннях сировини і готової продукції.

41. Розвиток і розміщення галузей будівельного комплексу України та перевезення залізничним транспортом будівельних матеріалів .

42. Розвиток і розміщення лісохімічного комплексу України та перевезення сировини і готової продукції.

43. Розвиток і розміщення комплексу галузей легкої промисловості та перевезення сировини і матеріалів.

44. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.

V блок

45. Екологічні проблеми розвитку залізничного транспорту.

46. Транспорт в системі регіонального розвитку.

47. Транспорт і охорона навколишнього середовища.

48. Транспортний комплекс як складова регіональної економіки.

49. Розвиток і особливості функціонування залізниць України.

50. Аналіз роботи крупних транспортних вузлів та їх роль в розвитку економіки регіонів.

51. Роль і значення залізничного транспорту у функціонуванні та підвищенні ефективності виробничої діяльності підприємств і організацій.

52. Розміщення продуктивних сил України і характеристика залізниць.

53. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

54. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

VI блок

55. Демографічна ситуація на Україні, регіональні проблеми зайнятості.
56. Система розселення і баланс трудових ресурсів.
57. Економіко-географічна характеристика господарства Вінницької області.
58. Економіко-географічна характеристика господарства Волинської області.
59. Економіко-географічна характеристика господарства Дніпропетровської області.
60. Економіко-географічна характеристика господарства Донецької області.
61. Економіко-географічна характеристика господарства Житомирської області.
62. Економіко-географічна характеристика господарства Закарпатської області.
63. Економіко-географічна характеристика господарства Запорізької області.
64. Економіко-географічна характеристика господарства Івано-Франківської області.
65. Економіко-географічна характеристика господарства Київської області.
66. Економіко-географічна характеристика господарства Кіровоградської області.
67. Економіко-географічна характеристика господарства Луганської області.
68. Економіко-географічна характеристика господарства Львівської області.
69. Економіко-географічна характеристика господарства Миколаївської області.
70. Економіко-географічна характеристика господарства Одеської області.
71. Економіко-географічна характеристика господарства Полтавської області.
72. Економіко-географічна характеристика господарства Рівненської області.
73. Економіко-географічна характеристика господарства Сумської області.

74. Економіко-географічна характеристика господарства Тернопільської області.
75. Економіко-географічна характеристика господарства Харківської області.
76. Економіко-географічна характеристика господарства Херсонської області.
77. Економіко-географічна характеристика господарства Хмельницької області.
78. Економіко-географічна характеристика господарства Черкаської області.
79. Економіко-географічна характеристика господарства Чернівецької області.
80. Економіко-географічна характеристика господарства Чернігівської області.

Список літератури

Основна література

1. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Розміщення продуктивних сил України. – К.:ЦУЛ, 2002 р.
2. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Економіка регіонів України. – К.:ЦУЛ, 2002 р.
3. Заболоцький Б.Ф. Розміщення продуктивних сил: Національна макроекономіка. – К., 2002.
4. Данилишин Б.М., Клиновий Д.В., Пепа Т.В. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка: Навчальний посібник. – Ніжин: ТОВ «Видавництво Аспект-Поліграф», 2007. – 688 с.
5. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г. та ін. Просторова організація продуктивних сил: мезо- та мікрорегіональний рівень. – Вінниця: Книга-Вега, 2007. – 572 с.
6. Жук М.В., Круль В.П. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 296 с.
7. Єпіфанов А.О., Сало І.В. Регіональна економіка: Навчальний посібник. – К.: Наукова думка, 2000. – 344 с.
8. Продуктивні сили економічних районів України. / Під ред. Б.М. Данилишина. – К.: Нічлава, 2000.
9. Розміщення продуктивних сил України: Підручник / Качан Е.П., Ковтонюк М.О., Петрига М.О. та ін.; За ред. В.П. Качана. – К.: Вища школа, 1998.
10. Розміщення продуктивних сил: Підручник / В.В. Ковалевський, О.М. Михайлюк, В.Ф. Семенов та ін.; За ред. В.В. Ковалевського, О.М. Михайлюка, В.Ф. Семенова. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – 546 с.
11. Вступ до економічної і соціальної географії / А.П. Голиков, Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 320 с.
12. Статистичний щорічник України за 2009 р. / За ред. О.Г. Осауленка. – К.: Техніка, 2010.

Додаткові джерела

1. Горбач Л. М. Державна політика щодо адаптації екологічного законодавства України до міжнародних вимог // Науковий вісник ВДУ. Економічні науки. – Луцьк: Вежа, 2003. – № 9. – С. 125-129.

2. Горбач Л.М. Екологічна політика: критерії і принципи формування // Науковий вісник ВДУ. Економічні науки. – Луцьк: Вежа, 2002.– № 2. – С. 159-160.
3. Горбач Л.М. Теоретико-методологічні засади сталого розвитку // Науковий вісник ВДУ. Економічні науки – Луцьк: Вежа, 2001.– №4. – С.37-39.
4. Гранберг А.Г. Основи регіональної економіки: Учебник для вузов. – 2-е изд. – М.: ГУ ВШЭ, 2001. – 495 с.
5. Долішній М.І. Регіональна соціально-економічна політика (основні засади формування і розвитку) // Регіональна економіка. – Львів. – 1997. – № 2. – С. 16.
6. Долішній М.І. Регіональні проблеми формування регіональної політики в Україні // Регіональна економіка. – 1999. – № 3. – С. 7.
7. Долішній М.І., Злупко С.М. Концептуальні засади регіональної соціально-економічної політики та її компонента // Регіональна економіка. – 1997. – № 3. – С. 28.
8. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки: Навч. посібн. – К.: Стафед-2, 2001. – 144 с.
9. Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Головинський І.Л. Водні ресурси України (проблеми теорії та методології): Монографія. – К.: Вид.: поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 227 с.
10. Корецький Ю.М. Шляхи реформування регіональної стратегії регіонального розвитку // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Серія: Економічні науки. – Луцьк, 2001 – № 8.– С. 228-235.
11. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С.І. Розміщення продуктивних сил України. – Рівне: В-во УДАВГ, 1997. – 420 с.
12. Кузнецова О.В. Экономическое развитие регионов: теоретические и практические аспекты государственного регулирования. – М.: Эдиториал УРСС, 2002. – 308 с.
13. Лукінов І.І. Регіоналізація України та економічна наука // Регіональна економіка. – 1998. – № 2. – С. 20.
14. Масловська Л. Регіональні програми сталого розвитку (науково-методичні аспекти) // Економіка. Фінанси. Право. – 2003 – № 1. – С.3.
15. Методологічні підходи до комплексної оцінки господарської освоєності водноресурсного потенціалу // Дорогунцов С.І., Хвесик М. Головинський І.Л. – К.: РВПС України НАН України, 2000. – 53с.
16. Паламарчук М.М. Регіональне дослідження: наукові підходи // Регіональна економіка. – № 1-2. – 1996. – С. 32.

17. Поповкін В.А. Регіонально-цілісний підхід в економіці. – К.: Наукова думка, 1993.
18. Региональная экономика: Учебник // Под ред. В.И. Видяпина, М.В. Степанова. – М.: Инфра-М, 2002. – 686 с.
19. Региональная экономика: Учебн. пособие для вузов / Т.Г. Морозова, М.П. Победина, Г.Б. Полякидр. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995.
20. Розміщення продуктивних сил // За заг. ред. Н.П. Ващенко. – К.: КНТЕУ, 2001. – 260 с.
21. Розміщення продуктивних сил України: Підручник // За ред. Є.П. Качана. – К.: Вища школа, 1997. – 375 с.
22. Розміщення продуктивних сил // За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенова. – К.: Знання, 1998.
23. Стеценко Т.О. Аналіз регіональної економіки: Навч. посібн. – К.: КНЕУ, 2002. – 116 с.
24. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посібник. – К.: Вікар, 2001. – 307 с.
25. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000. – 223 с.
26. Суховірський Б. І. Регіональна стратегія економічного розвитку України (теоретичні та прикладні основи геоекономіки): Монографія. – К.: 2000. – 154 с.
27. Хвесик М.А., Збагерська Н.В. Економічна оцінка природних ресурсів: основні методологічні підходи. – Рівне: Видавництво РДТУ, 2000. – 194 с.
28. Хвесик М.А., Горбач Л.М., Пастушенко П.П. Розміщення продуктивних та регіональна економіка : Навч. посібник. – К.: Конфор, 2005. – 344 с.
29. Чумаченко М.Г. Проблеми регіонального управління в Україні // Регіональна економіка. – 1998. – № 1-2. – С. 39.

Навчально-методичне видання

Чернюк Людмила Григорівна

Швець Павло Анатолійович

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Методичні рекомендації
щодо опрацювання курсових робіт з дисципліни
для студентів спеціальності «Менеджмент організацій»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск П.А. Швець

Редактор Н.В. Щербак

Макет і верстка В.О. Андрієнка

Підписано до друку 04.04.2011 р. Формат 60×84/16.

Папір офсетний, друк – на ризографі.

Зам. № 25-2/11, тираж 62.

Надруковано в Редакційно-видавничому центрі ДЕТУТ
Свідоцтво про реєстрацію Серія ДК № 3079 від 27.12.2007 р.
03049, м. Київ-049, вул. Миколи Лукашевича, 19.